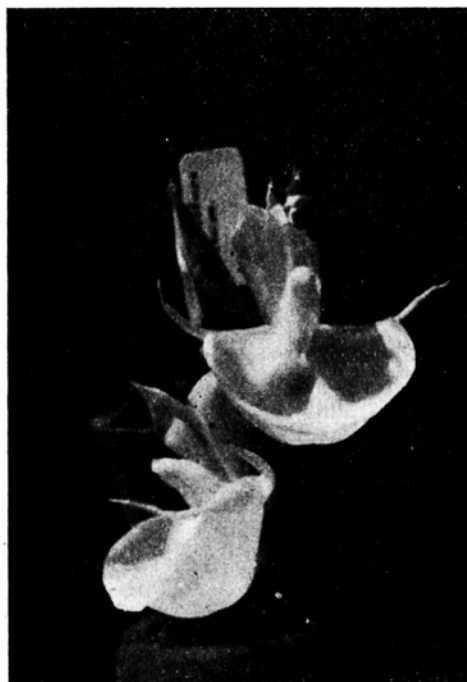

NOWE STORCZYKI W KOLEKCJI OGRODU BOTANICZNEGO
UNIwersYTETU WARSZAWSKIEGO

Wśród storczyków kwitnących w okresie wiosny i lata 1967 r. w warszawskim Ogrodzie Botanicznym było kilka pięknych, oryginalnych i interesujących gatunków, które wykształciły kwiaty po raz pierwszy.

Na podkreślenie wśród nich zasługują *Catasetum macroglossum* Rchb. f. i *Catasetum pileatum* Rchb. f. var. *album*. Rodzaj *Catasetum* jest interesujący między innymi ze względu na dymorfizm kwiatów. Kwiaty żeńskie, nieliczne i rzadko występujące, są u wszystkich gatunków tego rodzaju podobne do siebie. Kwiaty męskie, najczęściej obserwowane w szklarniach, wyraźnie różnią się od żeńskich i wykazują bardzo różnorodne kształty, a warzki ich mają niekiedy np. postać hełmów lub kapturów. Tylko nieliczne gatunki tego rodzaju tworzą kwiaty obupciowe.

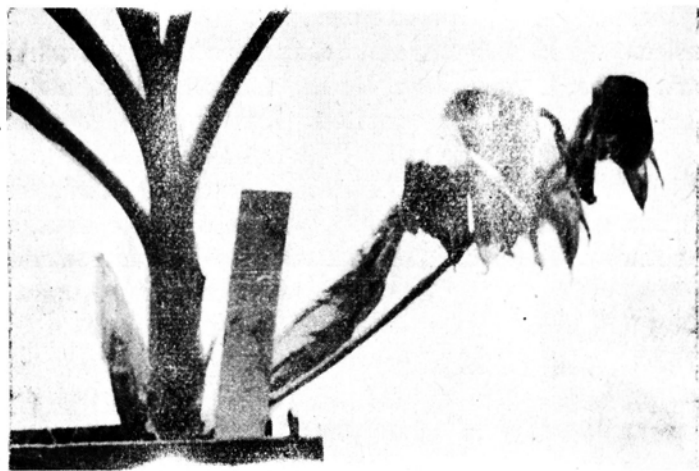
Ryc. 1. *Catasetum macroglossum* Rchb. f.

W kwiatkach męskich obserwujemy m. in. bardzo charakterystyczną kolumienkę, na wierzchołku której znajdują się dwie, niekiedy sztyłaste, anteny. Przy dotknięciu anten wyrzucane są pyłkowiny (pollinia) np. na pszczołę lub przedmiot je dotykający.

Catasetum pileatum var. *album* zakwitło w maju po zrzućeniu liści, wykształca-

jąc na jednej łodydze 2 czysto białe kwiaty z lekko różową plamką na miseczkowatej warzce. Płatki są szerokolancetowate, a działki kielicha sztyldaste. Pochodzenie tego gatunku — Wenezuela.

Warzka bardzo oryginalnego, mięsistego, brudno-zielono-żółtej barwy kwiatu kwitnącego w czerwcu *Catasetum macroglossum* ma kształt głębokiego kaptura.

Ryc. 2. *Catasetum pileatum* Rchb. f. var. *album*

Płatki i działki lancetowate, ostro zakończone. Kolumienka bardzo krótka, przysadzista, za dotknięciem — pyłkowiny były gwałtownie wyrzucane. Gatunek ten pochodzi z Ekwadoru.

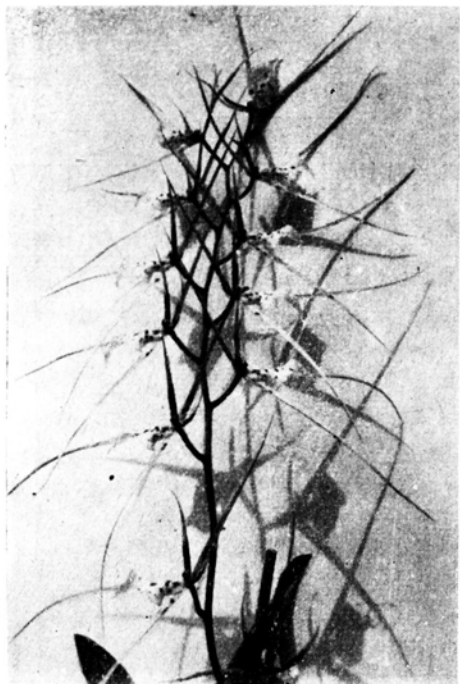
Pseudobulwy obydwu tych gatunków są wydłużone, a liście nieco pofałdowane.

Brassia gireoudiana Rchb. f. et Warsz., pochodząca z Kostaryki, zakwitła w lipcu. Na łodydze o długości 70 cm było 12 kwiatów o fantastycznych i tak dla rodzaju *Brassia* charakterystycznych kształtach, a mianowicie o bardzo długich, wąskich, zaokrąglonych płatkach i działkach oraz jajowato rozszerzonej, zaokrąglonej warzce. Średnica kwiatów dochodziła do 12 cm, a cały kwiatostan był lekki i delikatny. Płatki *Brassia gireoudiana* są zabarwione na kolor żółto-zielonkawy (cytrynowy) z brunatnymi plamami głównie u nasady. Cała warzka jest również pokryta małymi plamami, a w miarę starzenia się u nasady nabiera barwy pomarańczowej.

Pseudobulwy są wydłużone, nieco spłaszczone, ok. 10 cm długości o dwóch a czasem trzech liściach.

Miltonia vexillaria Nichols. var. *warszewiczii* Rchb. f. tworzy nieduże (o średnicy ok. 4 cm), płaskie kwiaty. Działki i płatki lekko karbowane, białe obrzeżone, zabarwione są na kolor rdzawy, z jaśniejszymi, żółtymi plamkami. Warzka płaska, szeroka, jajowata, na brzegach nieco powcinana. Na jej fioletowej, biało obrzeżonej powierzchni jaskrawo odcina się u nasady biało-żółta plama.

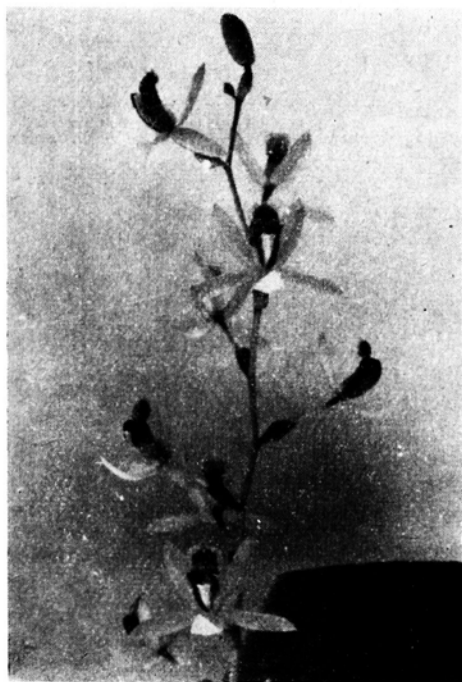
Pseudobulwy o 10 cm długości są wydłużone, spłaszczone, o jednym równo-

Ryc. 3. *Brassia gireoudiana* Rchb. f. et Warsz.

Ryc. 4. *Miltonia vexillaria* Nichols. var. *warszewiczii* Rchb. f.

Ryc. 5. *Coelogyne massangeana* Rchb. f.

wąskim liściu na szczycie, poza którym wykształca się jeszcze kilka liści, obejmujących nasadę pseudobulwy. Opisywany gatunek pochodzi z Peru.

W czerwcu zakwitło również *Coelogyne massangeana* Rchb. f. Zwisający 50 cm długości kwiatostan składał się z 17 niedużych, delikatnych kremowych kwiatów. Brunatna warżka w kształcie trąbki pokryta jest regularnymi, białymi kreskami i drobnymi plamkami w gardzieli.

Pseudobulwy tego gatunku *Coelogyne* są wysmukłe, ok. 12 cm długie, gładkie o dwu liściach, których długość osiąga 50 cm a szerokość 10—12 cm. Pochodzenie tego gatunku: Sumatra, Jawa, Borneo.

LITERATURA

- Chittenden F. J., 1951. Dictionary of Gardening. Oxford.
Hawkes A. D., 1961. Orchids their Botany and Culture. London.
Nicolai W., 1939. Orchideen ihre Kultur im Zimmer und Gewächshaus. Frankfurt.
Schlechter R., 1927. Die Orchideen ihre Beschreibung, Kultur und Züchtung. Berlin.